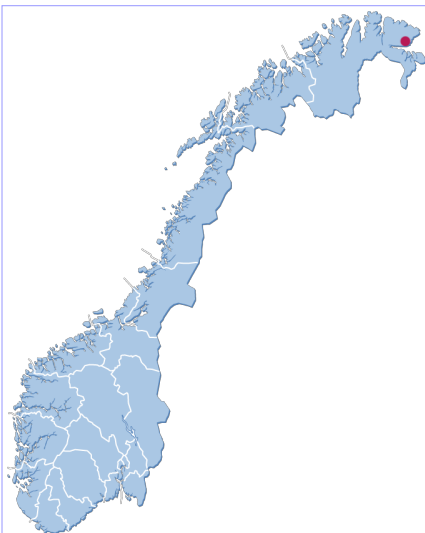

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Finnmark
Kommune:	2003/Vadsø
Opprinnelig funksjon:	Statens hus
Nåværende funksjon:	Statens hus
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	1

Situasjonskart. Fylkesmannsboligen (GAB nr.192348196) og vaktmesterboligen (GAB nr.192371031) er egne komplekser. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
24	STATENS HUS I VADSØ	1963 - 1963	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	11646352	8/454

Vern kompleks

Formål:	Formålet med fredning er å sikre Statens hus som viktig eksempel på utbyggingen av lokaler for statsforvaltningen. Videre er formålet sikre bygningens arkitektoniske kvaliteter og monumentale karakter, og samspillet med boligene for fylkesmann og vaktmester.
Begrunnelse:	Statens hus i Vadsø er et godt bevart monumentalanlegg i etterkrigsmodernisme. Den store bygningen viser med tydelighet statlig vekst i etterkrigstiden. Senere ombygginger har ikke endret bygningens karakter vesentlig. Inngangspartiets eksteriør er i volum og uttrykk typisk tidlig 1960-tallsarkitektur, mens kontorvolumene også er preget av gjenreisningens arkitekturidealer. I landsdelen er det relativt få statlige bygninger fra denne perioden som har monumental karakter. Eiendommen har ekstra verdi - både sektorhistorisk og arkitektonisk - ved at Statens hus sammen med fylkesmannsboligen (kompleks 963) og vaktmesterboligen (kompleks 964) er bevart som et komplett, tidstypisk anlegg.
Omfang:	Eksteriør. Deler av interiør.

Beskrivelse kulturmiljø

For området gjelder reguleringsplan utarbeidet i 1946 av BSR (statsinstitusjonen Brente steders regulering), med endringer av 1947. Arealet er avsatt til offentlig formål og parkområde. Statens hus ble imidlertid ikke bygd i tråd med planen og heller ikke i tråd med Byplan for Vadsø utarbeidet av reguleringsarkitekten i Øst-Finnmark i 1947. Omgivelsene er preget av frittliggende småhus med fast byggelinje mot gatene i kvartaler. Statens hus og kirken like ved danner fondmotiver for hver sine hovedgater fra sentrum.

Fra 1960-tallet ble det oppført bygninger for staten i stort omfang. Det statlige byggebehovet hadde akkumulert seg siden krigen, samtidig som vekst og velferdsstat skapte store behov for nybygg. Forskjellige deler av statsadministrasjonen hadde behov for større arealer. Statlige flerfunksjonshus ble oppført i flere byer, og "statens hus" som betegnelse på samlokalisering av statlige virksomheter var en nyvinning på 1960-tallet, og koordinering og oppføring av slike ble en viktig oppgave for Statens bygge- og eiendomsdirektorat (SBED), senere Statsbygg. Statens hus i Vadsø er et av de tidligste eksemplene på denne utbyggingen. I Statsbyggs registre finnes ca 15 komplekser betegnet som Statens hus, og flertallet av disse er oppført og eid av staten.

I landsverneplanen for Justis- og politidepartementet inngår Statens hus i Arendal/Arendal politistasjon (1961) og Statens hus i Sandvika/Sandvika tinghus og politihus (1971). Begge eies av Entra (pr 2012).

Store deler av Finnmarks bebyggelse gikk tapt under tyskernes brenning i 1944/45. Det gjaldt også praktbygninger som Amtmannsgården i Vadsø (1895) og Vadsø kirke. Disse to bygningene som symboliserte den profane og sakrale makt lå plassert side om side på Galgebakken over byen, på stedet der Statens hus nå ligger.

Statens hus og den nye kirken (tegnet av ark. Magnus Poulsson) like ved, har stadig en monumental karakter i bybildet.

Eiendomshistorikk

Statens hus er generell betegnelse på en kontorbygning som huser flere statlige etater. I Vadsø er fylkesmannen, jordskifteretten, fylkesskattekontoret og politiet samlet i statens hus.

Den del av eiendommen som ikke staten eide fra før ble vederlagsfritt overdratt til Staten fra Vadsø kommune ved skjøte i 1959. Formålet var oppføring av kontorbygg for statsetatene og fylkesadministrasjonen, samt bolig for fylkesmannen. En situasjonsplan fra 1958 viser disponeringen av tomte og et grunnriss av bebyggelse nokså likt det som ble oppført. I 1963 var alle bygningene i anlegget ferdig (St.meld. nr 10 1972-73, s 229).

Den tidligere fylkesmannsboligen (amtmannen) lå omtrent der forplassen til hovedinngangen/midttfløyen ligger i dag. Boligen ble brent av tyskerne under 2. verdenskrig. Der hagen til den nåværende fylkesmannsboligen ligger var det skyttergraver.

Kvartalet ligger mot Damsveien som lenger øst går over i Amtmannsgata, et navn som vitner om statens tilstedeværelse fra tiden før 1918 da embetet skiftet navn fra amtmann til fylkesmann.

Kilder:
St.meld. nr. 10 1962-63 (side 46).
Statsbyggs tegningsarkiv

Verneverdige bygg

Byggnr: 24
GAB nr: 11646352
Navn: STATENS HUS I
VADSØ
Oppført: 1963 - 1963

Sidefløyene rammer inn inngangspartiet og vender seg mot byen.
Opphavsrett: Statsbygg.

Et lavt inngangsparti binder de to kontorblokkene sammen. Opphavsrett: Statsbygg.

Blokk B med fylkesmannens kontor i 1. etasje med originalt karnapp. Opphavsrett: Statsbygg.

Den brede trappen som fører opp til hovedinngangen er inkludert i fredningen. Opphavsrett: Statsbygg.

Politiet i fløyen til venstre. Politiets garasjer omfattes ikke av fredning. Opphavsrett: Statsbygg.

Blokk B sett fra nord-vest. Nærmest er tilbygget (B2) fra 1976. Opphavsrett: Statsbygg.

Fylkesmannskontorets karnapp og Vadsø kirke. Opphavsrett: Statsbygg.

Blokk A. Østfasaden. Dette volumet har opprinnelig eksteriør. Opphavsrett: Statsbygg.

